

Mjölby kommun
mjolbykommun@mjolby.se

Rektorn vid Normlösa skola
Anna.Andersson@mjolby.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Normlösa skola
i Mjölby kommun

Tillsyn i Normlösa skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Mjölby kommun under våren 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Normlösa skola besöktes av Skolinspektionen den 25 februari 2014.

Fakta om skolenheten

Normlösa skola är en liten landsbygdsskola belägen i Normlösa utanför Mantorp i Mjölby kommun. Skolenheten omfattar förskoleklass med 5 elever och grundskola med 34 elever i årskurserna 1–5. Undervisningen sker i åldersblandade klasser, F–1, 2–3 och 4–5. Skolenheten leds av en rektor som även är rektor för Veta skola.

På grund av för lågt elevantal finns ingen nationell statistik avseende skolenhetens samlade kunskapsresultat tillgänglig. Av skolenhetens egen sammanställning av kunskapsresultaten framgår att andelen elever som når målen/kunskapskraven för godtagbara kunskaper varierar mellan åren. Det låga elevantalet medför dock att utslaget blir stort procentuellt sett för varje enskild elev. År 2012 var andelen elever i årskurs 3 som nådde kunskapskraven för godtagbara kunskaper i ämnena svenska och matematik 80 procent. Motsvarande andel var 67 procent år 2013. Samma år nådde samtliga elever i årskurs 3 kunskapskraven för godtagbara kunskaper i de samhälls- och naturorienterande ämnena. Av sammanställningen framgår även att år 2011 uppnådde 80 procent av eleverna i årskurs 5 målen i ämnena engelska, matematik och svenska. I övriga ämnen uppnådde samtliga elever målen.

Helhetsbedömning

Normlösa skola är en liten skola med totalt 39 elever. Skolan präglas av en närhet mellan elever och personal. Enligt personalen finns det många elever med stora stödbehov på skolan. Av tillsynen framgår inte annat än att eleverna får det särskilda stöd de har rätt till och att skolenhetens process avseende särskilt stöd uppfyller författningarnas krav. Det har genom tillsynen framkommit att studieron i en specifik klass har varit bristfällig under lång tid. Skolenheten har dock kontinuerligt vidtagit åtgärder i enlighet med författningarnas krav vilket lett till att situationen förbättrats.

Det finns elever på skolan som inte når kunskapskraven i alla ämnen. Skolenheten måste utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med inriktningen att höja elevernas kunskapsresultat så att utbildningens mål uppfylls. I detta arbete är det viktigt att enhetens resultat används som ett underlag för analys i syfte att identifiera utvecklingsområden specifika för verksamheten. Detta arbete behöver ske på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet måste också dokumenteras på ett sådant sätt att det blir ett stöd för personalens delaktighet i utvecklingsarbetet och så att planerade utvecklingsområden och förbättringsåtgärder kan kopplas till den analys som genomförts.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun att vidta nedanstående åtgärd/åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 29 augusti 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Informera eleverna om målen i ämnet teknik.
- Informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling i ämnet teknik.

Motivering

Av skollagen framgår att eleven och elevens vårdnadshavare ska informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen samt fortlöpande informeras om elevens utveckling. Bland annat ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare minst en gång varje termin ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen och kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Enligt den timplan som gäller för grundskolan i Mjölby kommun framgår att elever i årskurs 3, 4 och 5 ska ha undervisning i ämnet teknik. De elever som intervjuats i årskurs 3 och 5 uppger dock att de inte får undervisning i ämnet teknik. Enligt lärare och rektor ingår ämnet teknik inom ramen för undervisningen i de naturorienterande ämnena men ämnet som sådant, till exempel centralt innehåll och kunskapskrav är inte tydliggjort för eleverna. Eleverna får heller ingen information om hur de utvecklas i ämnet i förhållande till läroplanen.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende information om målen och elevens kunskapsutveckling vad gäller ämnet teknik. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 4 § skollagen

4 kap. 14 § skollagen

10 kap. 12 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Mjölby kommun måste vidta följande åtgärd/åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Utveckla det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå avseende analys och utvärdering samt dokumentera detta arbete.

Motivering

Enligt skollagen ansvarar rektorn för att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete, dvs. en planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de nationella målen uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Läroplanen anger att rektorn, som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan, har det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Av Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2012:98) med kommentarer om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet framgår att ett systematiskt kvalitetsarbete innebär att systematiskt och kontinuerligt följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen. I kvalitetsarbetet måste därmed skolans olika resultat följas upp och analyseras. Av de allmänna råden framgår att rektorn bör se till att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräcklig för att ligga till grund för analyser och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Detta innebär bland annat att den dokumentation som personalen gör i olika delar av kvalitetsarbetet måste systematiseras och sammanställas så att analyser kan genomföras. Personal, elever och vårdnadshavare behöver vidare en samlad bild av verksamhetens resultat, måluppfyllelse och kvalitetsarbete för att ha möjlighet att vara delaktiga, göra val och påverka utbildningens utveckling.

Det bedrivs ett utvecklingsarbete vid skolenheten med viss utvärdering av resultat och erfarenheter, prioriterade förbättringsområden och därtill kopplade insatser. Av vad som framkommer i intervjuer med personal och rektor samt av dokumentation avseende kvalitetsarbetet saknas emellertid en tydlig och strukturerad analys av skolenhetens resultat samt en redogörelse av analysresultaten kopplat till angivna förbättringsområden och insatser. Enligt rektor utgår skolenhetens mål innevarande läsår från huvudmannens prioriterade förbättringsområden och utifrån dessa har verksamhets-specifika insatser formulerats. Det framgår dock inte av intervjuer eller skolenhetens dokumentation om eller hur dessa prioriterade utvecklingsområden motsvarar verksamhetens specifika behov utifrån en genomförd resultatanalys. De mål och åtgärder som anges för läsåret i verksamhetsplanen är vidare i hög grad generella och framstår i vissa fall som mycket svåra att utvärdera, vilket också rektor håller med om.

I intervju med lärare framkommer att utvärdering och analys sker i kontinuerliga möten och pedagogiska diskussioner där resultat och erfarenheter behandlas. Det finns dock inte någon tydlig struktur eller systematik för detta arbete. Lärarna känner heller inte till läsårets verksamhetsmål utan refererar till, enligt vad som framgår av den dokumentation Skolinspektionen tagit del av, föregående års verksamhetsmål som utgår från olika rubriker med utgångspunkt i läroplanen, till exempel trygghet och normer och värden. Rektor uppger att analys- och förbättringsarbetet behöver utveck-

las på skolenheten och att dokumentationen behöver ske mer löpande. Rektor uppger vidare att det pågår ett arbete på huvudmannanivå för att centralt utveckla en rutin avseende det systematiska kvalitetsarbetet som ska sträcka sig över hela året och möjliggöra fördjupningar inom vissa områden.

Skolinspektionen bedömer sammanfattningsvis att det finns brister i skolenhetens systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4, 5 och 6 §§ skollagen

Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Mjölby kommun en anmärkning.

Ledningsstruktur och organisering av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist/brister inom bedömningsområdet Ledningsstruktur och organisering av utbildningen.

- Överlåtelse av rätten att fatta beslut avseende åtgärdsprogram sker inte i enlighet med författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen beslutar rektor om sin enhets inre organisation och fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar. Rektor får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten, som har tillräcklig kompetens och erfarenhet, att fullgöra enskilda ledningsuppgifter och besluta i vissa frågor. Av skollagen följer vidare att åtgärdsprogram ska beslutas av rektor. Denna beslutanderätt kan överlåtas.

Enligt Skolinspektionen förutsätts vid delegering att det finns en tydlig beskrivning av vilka beslut som har delegerats och till vem samt rutiner för hur återkoppling och uppföljning ska genomföras. Även om rektor har överlåtit beslutanderätten avseende vissa beslut har rektor kvar sitt yttersta ansvar för verksamheten och för de beslut som fattas.

Enligt rektor utarbetas och beslutas åtgärdsprogram av enskilda lärare. Det finns emellertid ingen skriftlig eller tydligt uttalad delegering av denna beslutanderätt. Rektor uppger dock att lärarna vet att de har denna beslutanderätt och att det inte uppstått några frågetecken kring detta. Rektor uppger vidare att uppföljning av åtgärdsprogrammen sker kontinuerligt vid elevhälsoteammöten där rektor deltar.

Skolinspektionen bedömer att det inte skett en tydlig överlåtelse av rätten att fatta beslut avseende åtgärdsprogram. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav. Mot bakgrund av att beslutsfattandet har fungerat och att rektor tar ansvar för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogrammen bedömer Skolinspektionen bristen

som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning. Huvudmannen förutsetts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas.

Författning

2 kap. 10 § skollagen

3 kap. 9 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har utredarna Ingela Djurberg och Sofia Lindstrand samt jurist Stina Sterner deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Camilla Landgren
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.